

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.02.2008, sp. zn. 7 Tdo 140/2008, ECLI:CZ:NS:2008:7.TDO.140.2008.1

Číslo: 47/2008

Právní věta:

U pachatele, který se oddává zneužívání návykové látky, může soud uložit ochranné léčení podle § 72 odst. 2 písm. b) tr. zák. nejen v případech, kdy spáchal trestný čin přímo pod vlivem návykové látky nebo při jejím vlastním zneužívání, ale i tehdy, spáchal-li jej pouze v souvislosti s jejím zneužíváním. Zákonný pojem „v souvislosti s jejím zneužíváním“ stanovený jako podmínka pro uložení ochranného léčení tak vyjadřuje volnější vztah mezi zneužíváním návykové látky a spácháním trestného činu. Proto např. u pachatele trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 1 tr. zák., jehož trestná činnost spočívala v tom, že jiným osobám poskytoval drogy, přičemž sám je osobou, která dlouhodobě konzumuje drogy a je na jejich konzumaci chorobně závislá, je namísto závěr, že takový trestný čin spáchal v souvislosti se zneužíváním návykové látky.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.02.2008

Spisová značka: 7 Tdo 140/2008

Číslo rozhodnutí: 47

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Ochranné léčení

Předpisy: § 72 odst. 2 písm. b) tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného P. B. proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 31 To 281/2007, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. 1 T 32/2007

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Liberci ze dne 8. 8. 2007, sp. zn. 1 T 32/2007, byl obviněný P. B. uznán vinným dvěma trestnými činy nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 1 tr. zák. (body 1, 2 rozsudku) a trestným činem nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 2 písm. b) tr. zák. (bod 3 rozsudku) a odsouzen podle § 187 odst. 1 tr. zák., § 35

odst. 1 tr. zák. za trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů uvedený v bodě 2 rozsudku a za trestný čin nedovoleného ozbrojování k úhrnnému trestu odnětí svobody na čtyři roky a šest měsíců, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou, a podle § 55 odst. 1 písm. b) tr. zák. k trestu propadnutí věci. Podle § 37 tr. zák. bylo upuštěno od uložení souhrnného trestu za trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů uvedený v bodě 1 ve vztahu k rozsudku Okresního soudu v Liberci ze dne 16. 9. 2004, sp. zn. 6 T 158/2004, ve znění rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 17. 12. 2004, sp. zn. 55 To 404/2004. Dále bylo obviněnému podle § 72 odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zák. uloženo protitoxikomanické ústavní ochranné léčení. Podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. bylo vysloveno zabránění věci. Podle § 226 písm. b) tr. ř. byl obviněný zproštěn obžaloby pro dva útoky trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů.

Odvolání obviněného, podané proti celému výroku, jímž byl uznán vinným, a proti navazujícím výrokům, bylo usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 31 To 281/2007, podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Obviněný podal prostřednictvím obhájkyne v zákonné lhůtě dovolání proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci. Výrok o zamítnutí odvolání napadl v celém rozsahu s odkazem na důvody dovolání uvedené v § 265b odst. 1 písm. g), j), 1) tr. ř. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. j) tr. ř. pak obviněný spojil s námitkami proti výroku o uložení ochranného léčení, a to jak pokud jde o protitoxikomanický charakter léčení, tak pokud jde o jeho ústavní formu. Obviněný se dovoláním domáhal toho, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí obou soudů.

Nejvyšší soud poté, co se vypořádal s ostatními dovolacími námitkami obviněného, tak ohledně výše uvedených námitek, vztahujících se k naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. j) tr. ř., dospěl k těmto závěrům.

Pokud jde o trestné činy nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 1 tr. zák., podle zjištění Okresního soudu v Liberci, s nimiž se v napadeném usnesení ztotožnil i Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci, se obviněný dopustil prvního trestného činu (bod 1 rozsudku) v podstatě tím, že v roce 2003 poskytl bezúplatně jiné osobě ve třech případech metamfetamin (pervitin), a druhého trestného činu (body 2/a – f rozsudku) v podstatě tím, že v roce 2006 poskytl celkem šesti osobám ve více než čtyřiceti případech zčásti bezúplatně a zčásti za peníze sušené konopí (marihuana, skank), metamfetamin (pervitin), látku MDMA (extáze) a kokain. Závěr o zavinění obviněného ve formě tzv. přímého úmyslu podle § 4 písm. a) tr. zák. Okresní soud v Liberci vyvodil z povahy skutků a Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci se s tím ztotožnil.

Pro uložení ochranného léčení evidentně byly splněny zákonné podmínky stanovené v § 72 odst. 2 písm. b) tr. zák. Obviněný je osobou, která dlouhodobě konzumuje drogy. Je tedy osobou, která se oddává zneužívání návykové látky, jak to má na mysli citované ustanovení, přičemž se u něho jedná o chorobnou závislost. Soudy na podkladě znaleckého posudku důvodně došly k závěru, že chorobná závislost obviněného na drogách je u něho objektivním stavem, i když ho obviněný ze svého subjektivního hlediska popírá. Pro uložení ochranného léčení byla splněna i ta podmínka ustanovení § 72 odst. 2 písm. b) tr. zák., která vyžaduje, aby pachatel spáchal trestný čin v souvislosti se zneužíváním návykové látky. Trestné činy nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 1 tr. zák. spočívající v tom, že obviněný jiným osobám poskytoval drogy, jasně souvisela s tím, že sám drogy konzumoval. Je třeba připomenout, že ustanovení § 72 odst. 2 písm. b) tr. zák. v části, kterou soudy na posuzovaný případ aplikovaly, podmiňuje uložení ochranného léčení nikoli tím, že pachatel spáchal trestný čin pod vlivem návykové látky nebo při zneužívání návykové látky, nýbrž v souvislosti s jejím zneužíváním. Zákonný znak „v souvislosti“

tudíž podmínku pro uložení ochranného léčení vymezuje jako volnější vztah mezi zneužíváním návykové látky a spácháním trestného činu, než je spáchání činu pod vlivem nebo při zneužívání návykové látky. Námitka obviněného, že ochranné léčení mu bylo nesprávně uloženo jako protitoxikomanické léčení, to znamená jako léčení zahrnující i léčbu proti závislosti na alkoholu, ačkoli taková závislost u něho nebyla zjištěna, koresponduje s tím, že podle zákona č. 37/1989 Sb., o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, ve znění pozdějších předpisů, se alkoholismus považoval za jednu z forem toxikomanie. Tento zákon však byl s účinností od 1. 1. 2006 zrušen zákonem č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů. Zákon č. 379/2005 Sb. výslovně operuje s pojmy „protialkoholní“ a „protitoxikomanický“ v tom smyslu, že je rozlišuje podle toho, zda osoba je pod vlivem alkoholu nebo pod vlivem jiných návykových látek, tj. omamných látek nebo psychotropních látek ve smyslu § 2 písm. a) zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V tomto ohledu lze odkázat na ustanovení § 17 zák. č. 379/2005 Sb., které upravuje ošetření v protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanici. Není tedy důvodu ke zrušení výroku o uložení protitoxikomanického ochranného léčení, protože z dikce „protitoxikomanické ochranné léčení“ je jasné, že nejde o léčení protialkoholní. Bez jakéhokoli opodstatnění je i námitka směřující proti tomu, že ochranné léčení bylo obviněnému uloženo v ústavní formě. V tomto směru jsou rozhodující medicínská hlediska vyjádřená ve znaleckém posudku, jehož závěry jsou slučitelné i s namítanou okolností, že obviněný se subjektivně cítí tak, že je schopen se užívání drog zdržet a že nemá abstinenční příznaky. Proti tomu stojí zjištění, že obviněný je dlouhodobým konzumentem drog a že k jejich užívání má hlouběji zakotvený vztah, který je nutné ovlivnit důraznější formou léčení, a to ústavní formou podle § 72 odst. 4 tr. zák. K tomu je třeba poznamenat, že toto ustanovení je konstruováno tak, že ústavní formu léčení stanoví jako zásadu a že ambulantní formu připouští jen jako výjimku, lze-li vzhledem k povaze choroby a léčebným možnostem očekávat, že účel splní i léčení ambulantní.

Nejvyšší soud pak zjevně neopodstatněné dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl. V souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání, aniž k tomuto postupu potřeboval souhlas obviněného a státního zástupce.